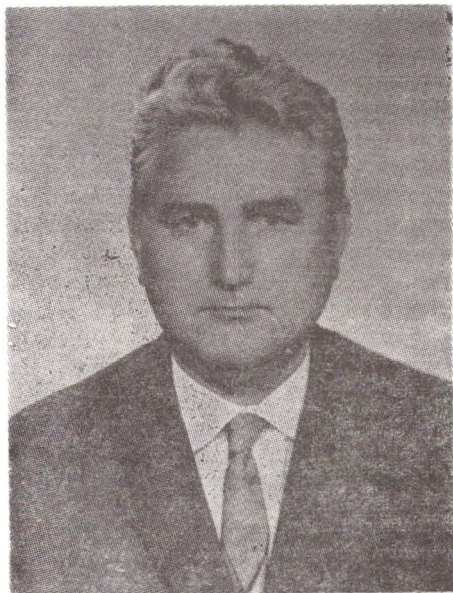

La 23 octombrie 1978 a încetat din viață, prematur și în plină activitate creatoare, Nicolae Gostar, prestigios cercetător al istoriei vechi, arheologiei și epigrafiei, cunoscut cadru didactic al universității ieșene.

S-a născut la Deva la 2 martie 1922, oraș în care urmează cursurile școlii elementare și ale liceului. Încă de pe băncile școlii s-a simțit atras în mod irezistibil de măreția impunătoarelor vestigii daco-romane aflate pe teritoriul județului Hunedoara. O bună parte a timpului liber și-l petrecea în sălile muzeului de vean, încercînd să pătrundă tainele și sensul textelor inscripțiilor romane, iar în timpul vacanțelor făcea adesea excursii la Micia și Ulpia Traiana Sarmizegetusa atras de vestigiile epocii romane.

Crescut într-o asemenea atmosferă și ambianță, continuarea, în 1942, de către N. Gostar a studiilor în cadrul Facultății de istorie a Universității clujene, aflată în refugiu la Sibiu, ni se pare firească. Aici, printr-o asiduă și continuă muncă, își însușește, cu sprijinul și sub îndrumarea unei pleiade de iluștrii profesori, temeinice cunoștințe în domeniul istoriei, arheologiei, epigrafiei, filologiei clasice, ca și al metodei de cercetare. În anul 1944 își întrerupe studiile universitare pentru a participa la lupta de pe frontul antihitlerist pentru eliberarea Transilvaniei, fiind decorat pentru fapte deosebite de arme. Termină studiile universitare în anul 1947 cînd își susține licența în istorie veche, arheologie și istoria României, obținînd calificativul *magna cum laudae*.

După absolvire a fost numit asistent la disciplina istorie universală a Facultății de istorie din Cluj-Napoca. Anii petrecuți la școala celui mai însemnat centru de cercetare a istoriei Daciei preromane și romane au fost hotărîtori în desăvîrșirea

pregătirii sale didactice și științifice. Cercetările efectuate în această perioadă în domeniul arheologiei, epigrafiei și istoriei vechi îl fac cunoscut pe plan național.

În anul 1957 devine conferențiar la Universitatea „Al. I. Cuza“ din Iași unde, timp de peste două decenii, a predat cu cunoscuta-i competență cursurile de istorie universală veche, bazele arheologiei, epigrafie și istoria Daciei romane, fiind apreciat pentru erudiția sa, pentru modul în care îmbina în cadrul cursurilor și seminariilor datele izvoarelor scrise cu cele furnizate de cercetările arheologice.

În afara activității didactice, N. Gostar s-a distins și ca eminent arheolog, fiind cunoscute contribuțiile sale privind în special epocile dacică și romană. Experiența acumulată prin practica efectuată în cercetarea vestigiilor dacice din Munții Orăștiei, desfășurată sub conducerea celui ce i-a fost magistru, C. Daicovicu, îmbogățită apoi prin participarea la cercetările arheologice în așezările de la Hăbășești și Poiana (Tecuci) i-a fost de un real folos în cercetările proprii. De numele lui se leagă cercetările întreprinse în cetatea dacică de la Bîtea Doamnei (Piatra Neamț) și în castrul roman și castellum-ul de la Barboși (Galați), pentru a aminti doar pe cele mai importante.

Activitatea de cercetare s-a materializat prin publicarea a peste 80 de studii în reviste din țară și străinătate, abordînd tem și domenii diferite ale istoriei vechi, arheologiei și epigrafiei. Amintim printre acestea „Cetățile dacice din Moldova“, prima prezentare globală a locuirii dacice din Moldova în secolele I î.e.n. — I e.n., „Inscripțiile de pe lucernele Daciei romane“ (*ArchMold*, I, 1964), contribuție de certă valoare a cărei utilitate va dăinui mult timp etc. Domeniul preferat de cercetare a fost cel al epigrafiei. Meticuloasa și îndelungata muncă de descifrare și interpretare a inscripțiilor a fost încununată de laborarea lucrării monografice „Marele monument funerar roman de la Adamclisi. Studiu epigrafic“ cu care a obținut titlul de doctor în științe istorice în anul 1978. Lucrarea în sine constituie o valoroasă contribuție privitoare la războaiele daco-romane, precum și la contextul istoric în care s-a ridicat acest monument pe pămîntul Dobrogei.

Nicolae Gostar s-a numărat printre prestigioșii colaboratori ai anuarului muzeului din Deva, „Sargetia“, întocmind studii de o deosebită valoare, importante în cunoașterea realităților perioadei stăpînirii romane în Dacia.

Prestigioasa sa activitate științifică a fost recunoscută prin decernarea titlului de laureat al Premiului de Stat pentru colaborarea la întocmirea monografiei arheologice „Hăbășești“.

Prin contribuțiile sale la cunoașterea unor probleme esențiale ale istoriei patriei, Nicolae Gostar ocupă un loc de seamă în istoriografia ultimelor decenii. Timpuria sa trecere în imperiul unbrelor constituie o grea pierdere pentru știința istorică românească al cărui credincios slujitor a fost. Istoricii din Deva, oraș unde s-a născut și unde a făcut primii pași în cunoașterea trecutului istoric și față de care a manifestat un atașament niciodată dezmințit, vor păstra în inima și memoria lor imaginea omului și a savantului care a fost Nicolae Gostar.

Ion Andrițoiu